

Immaterielle rettigheter på nett
- erfaringer med dagens regler
- hvor går veien videre?

Rettighetsalliansen

- En forening av norske rettighetshavere (produsenter og opphavsmenn/utøvere)
- Arbeider for å motvirke krenkelse av medlemmenes rettigheter, særlig på internett
- For tiden 16 medlemmer
  - Forleggerforeningen, Norsk Videogramforening, Norske filmregissører, NOPA, Norsk Skuespillerforbund, Grafill, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, Norsk Sceneinstruktørforening, NAViO, Norsk filmforbund, FONO, Norsk komponistforening, Norske Dansekunstnere, Norske Dramatikeres Forbund og Virke Produsentforeningen

RAs erfaringer med dagens regler

- To ulike spor: Strafferettslig og sivilrettslig
- Strafferettslig:
  - Poli og påtalemyndighet tar beslutningene om hvilke brudd som skal forfølges
  - Samfunnsmessige interesser avgjør prioriteringen
  - Erfaring: Politiet har ikke tilstrekkelige ressurser til å følge opp slik rettighetshaverne ønsker
  - Relativt stor verktøykasse – ref. Økokrims innlegg
- Sivilrettslig:
  - Rettighetshaverne avgjør prioriteringen
  - Rettighetshaver betaler kostnadene med å håndheve egne rettigheter
  - Erfaring: Regelverket er for komplisert, kostbart og tidkrevende.
  - I tillegg: Verktøykassen er for snever

RAs ønskeliste – sivilrettslige tiltak

- Tiltak må kunne gjøres gjeldende overfor en videre krets av informasjonssamfunnstjenesteleverandører
  - I dag: Blokkering hos ISP er en «alt eller ingenting»-løsning
  - Tiltak overfor andre kan gjøres mer graderte
- Prosedyren må gjøres enklere/billigere
  - Nemndsløsning for de opplagte sakene
  - (Som ved domeneklager?)
  - De kompliserte sakene bør fortsatt behandles i domstolene
- Sakene skal avgjøres av en nøytral instans
  - Gjerne med representasjon både fra leverandørsiden og rettighetshaversiden

Norges internasjonale forpliktelser – er de oppfylt?

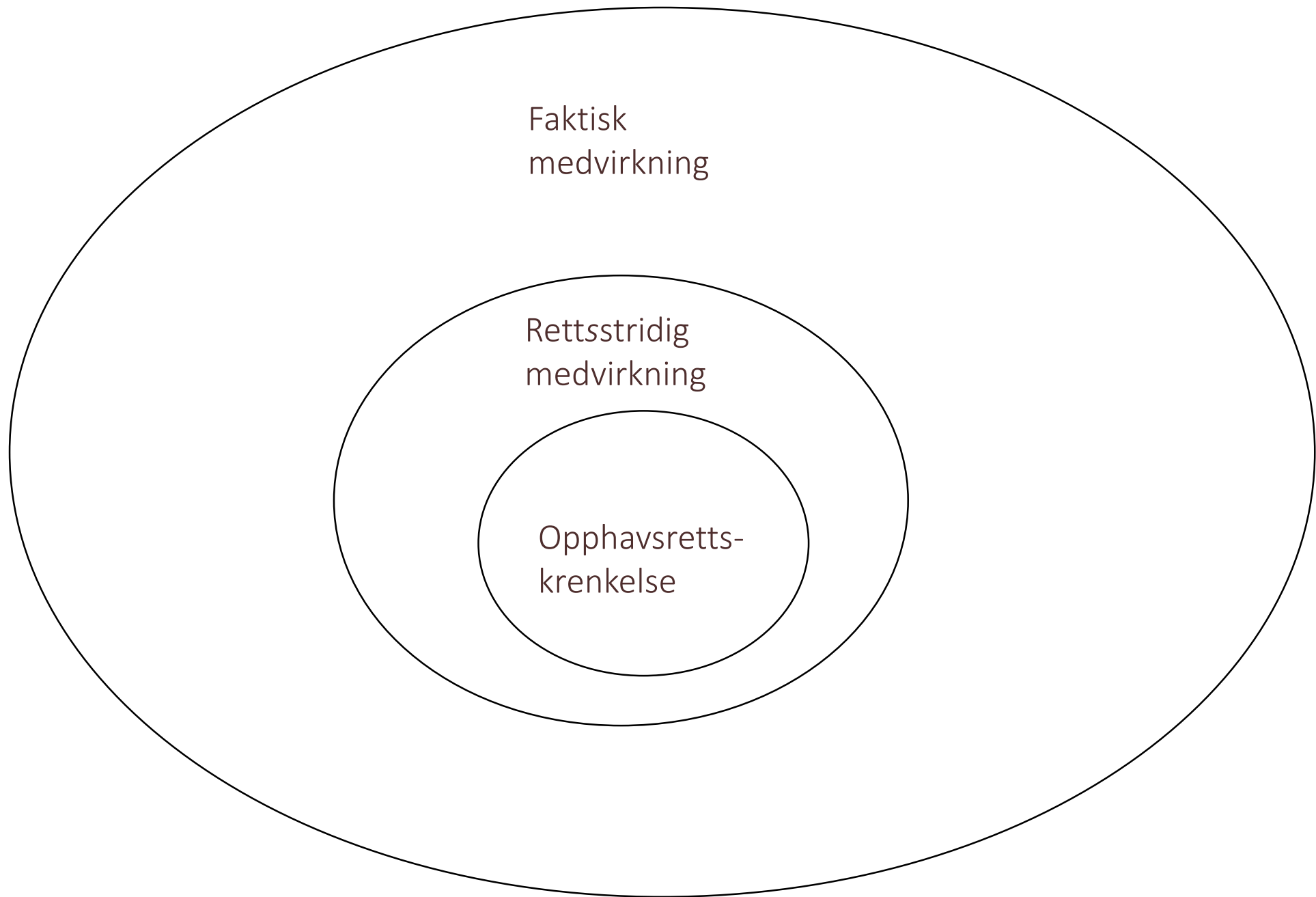
- EØS-avtalen krever at rettighetshaverne skal kunne håndheve egne rettigheter
  - Norske myndigheter har en plikt til å sikre at rettighetshaverne har nødvendige verktøy tilgjengelig
  - Infosoc Art 8 (3):

«3. Member States shall ensure that rightholders are in a position to apply for an injunction against intermediaries whose services are used by a third party to infringe a copyright or related right. »
- Hvem er «intermediaries whose services are used (....)»?
  - Er alle «intermediaries» etter direktivet omfattet av de norske reglene? (nei)
- Hva er «injunction»?
  - Er norsk rett i samsvar med direktivet her? (nei)

Medvirkning til opphavsrettskrenkelser (på internett)

- Rettsstridig medvirkning til opphavsrettskrenkelser
  - Medvirkning til opphavsrettskrenkelse er straffbar (åvl. § 54 jf. strl. § 15)
  - Medvirkning utløser erstatningsansvar etter § 55
  - Rettighetshaver kan kreve nedlagt forbud mot medvirker
    - » Ikke lovfestet i dagens lov, foreslått lovfestet i utkast til ny åndsverklov § 9-1
  - Eksempel: Lenking til ulovlig utlagt materiale (napster.no – Rt 2005 s 41)
- Ikke-rettsstridig medvirkning
  - Internettlinje
  - Domenenavnregistrar
  - Serverkapasitet/webhotell
  - Strøm?!?
- Hvilke av disse er «intermediaries» i direktivets forstand?
- Ansvarsfrihet etter ehandelsloven §§ 16-18
  - Frihet fra straffe- og erstatningsansvar, men ikke fra «injunctions»

Definisjon av «intermediary»

- C-315/12 (UPC Telekabel Wien)
  - *«the term ‘intermediary’ used in Article 8(3) of [the InfoSoc] directive covers any person who carries a third party’s infringement of a protected work or other subject-matter in a network.»*
- C-494/15 (Tommy Hilfiger)
  - *«For an economic operator to fall within the classification of ‘intermediary’ ... it must be established that it provides a service capable of being used by one or more other persons in order to infringe one or more intellectual property rights, but it is not necessary that it maintain a specific relationship with that or those persons.»*

C-324/09 (L'Oreal)

- Dom fra EU-domstolen av 12. juli 2011
- Salg av piratprodukter på eBay
  - Har rettighetshaver rett til å begjære «injunction» mot eBay?
- Er eBay en «intermediary» etter Infosoc Art 8(3)?
  - EU-domstolen: Ja, eBay er en «intermediary»

C-494/15 (Tommy Hilfiger)

- EU-domstolen 7. juli 2016
- Utleie av markedshaller i Tjekkia
  - Utstrakt salg av piratkopierte merkevarer
  - Leiekontrakten inneholdt forbud mot salg av piratkopier
- Er utleier en «intermediary» etter Infosoc Art. 8(3)?
  - Ble besvart bekreftende av EU-domstolen

C-484/14 (McFadden)

- EU-domstolen 15. september 2016
- Leverandør av gratis wifi er en «intermediary»
- Kan pålegges «injUNCTION»
  - Kan ikke pålegges å stanse tjenesten (ikke proporsjonalt)
  - Kan ikke pålegges en generell plikt til å monitorere innholdet
  - Men: Kan pålegges å registrere identiteten til brukerne (proporsjonalt)

Hvem er «intermediaries» etter Infosoc?

- Leverandører av internettlinje (ISP)
  - Blokkere nettsider
- Gratis wifi (McFadden)
- Markeds plasser
  - eBay (L'Oreal)
  - (fysiske markeds plasser) (Tommy Hilfiger)
- Hostingtjenester/laaS/cyberlockers?
  - Ikke generell monitorering
  - Men ved påviste krenkels er?
- Søkemotorer?
  - Dom fra Frankrike har tillatt forføyning mot søkemotor
- UGC/UCC? (YouTube osv.)
- Forvalter av domenenavn? (f.eks. Norid?)

Norsk rett – hvilke «intermediaries»?

- Åndsverkloven § 56 c
  - Tiltak mot «tjenesteyter som tilbyr informasjonssamfunnstjeneste som nevnt i ehandelsloven § 1 andre ledd bokstav b»
  - «hindre eller vanskeliggjøre tilgang til nettsted der det i stort omfang gjøres tilgjengelig materiale som åpenbart krenker opphavsrett eller andre rettigheter etter denne lov»
- Tiltak kan gjøres gjeldende mot leverandører av
  - «enhver tjeneste som består i å gi tilgang til, eller overføre informasjon over, et elektronisk kommunikasjonsnett, eller i å være nettvært for data som leveres av tjenestemottakeren» (ehandelsloven § 1 andre ledd b)
  - Men kun for å hindre tilgang til «nettsted»
- Virkeområdet for åvl kap 7a er snevrere enn direktivet
  - Norge oppfyller ikke direktivet på dette punkt

Prosedyren for «injunctions»

- Må fastsettes i nasjonal rett (L'Oreal, Tommy Hilfiger)
  - Men må oppfylle visse minimumsvilkår
- Injunctions» må være «equitable and proportionate» (Tommy Hilfiger)
  - «Not be excessively expensive»
  - «Not create barriers to legitimate trade»
  - «Intermediary not be required to exercise general and permanent oversight over its customers»
  - May be forced to take measures which contribute to avoiding new infringements of the same nature by the same market-trader from taking place»

C-494/15 (Tommy Hilfiger forts.)

- Nasjonal rett må legge til rette for
  - At krenkelser kan bringes til opphør, og
  - At fremtidige krenkelser kan unngås
- «Injunctions» må være
  - «effective, proportionate, and dissuasive and must not create barriers to legitimate trade»
- Prosedyren for «injunctions» må for øvrig bestemmes i nasjonal rett

Er prosedyren i samsvar med Infosoc?

- Prosedyren for «injunctions» kan ikke være for dyr
- Norsk rett
  - Begjæring til Oslo tingrett (§ 56d)
  - Begjæring forelegges for alle tjenesteytere og innehaveren av nettstedet som den retter seg mot (§ 56e)
  - Retten bestemmer om saken skal avgjøres på grunnlag av skriftlig behandling eller muntlige forhandlinger
  - Retten skal angi tiltak og frist (§56f)
  - Tjenesteyter kan bare ilegges ansvar for saksomkostninger i ankesak der tjenesteyter har anket (§56k)

Prosedyren (forts.)

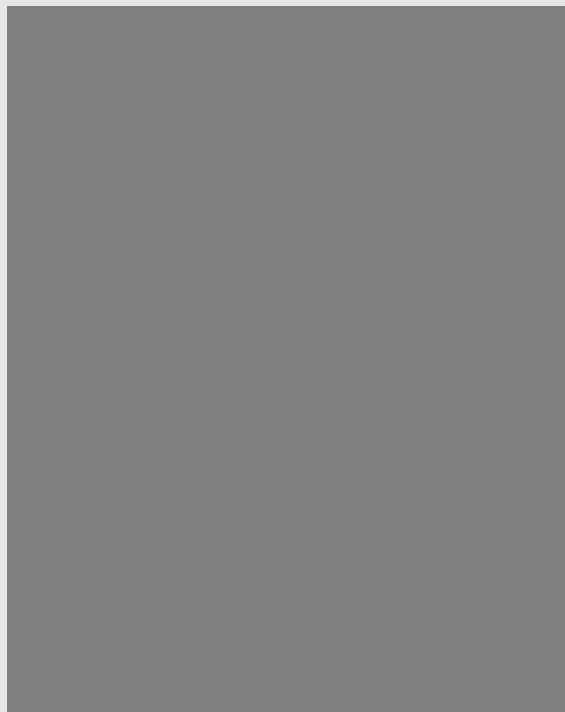
- Kjennelse Oslo tingrett (TOSLO-2015-067093)
  - Begjæring innsendt 23. april 2015
  - Kjennelse avsagt 1. september 2015
  - DNS-blokkering
- Kjennelse Oslo tingrett (TOSLO-2016-72899)
  - Begjæring innsendt 2. mai 2016
  - Kjennelse avsagt 22. juni 2016
  - DNS-blokkering
- Hvilke pålegg er gitt?
  - DNS-blokkering
  - Ingen forenklet prosedyre ved «domenehopping» (i motsetning til f.eks. i England)
  - Men skriftlig behandling

RAs ønskeliste

- Modellen er for kostbar og tidkrevende
  - Store kostnader både for rettighetshaver og for tjenesteyter
  - Tar lang tid å få blokkering
- Flertallet av saker er enkle
- De enkle sakene bør kunne avgjøres av en nemnd
  - Representanter fra rettighetshavere, tjenesteleverandører og forbrukergrupper
- Mulighet til å anke kompliserte/prinsipielle saker videre til domstolene
  - Eller anlegge saken direkte for domstolen
  - Etter mønster fra Domeneklagenemnda
- Mer effektive tiltak?
  - IP-blokkering/andre former for blokkering?
  - Forenklet prosedyre ved domenehopping?

Takk for oppmerksomheten!

Øystein Flagstad

Partner/advokat

oyfl@grette.no

913 48 501

www.grette.no